

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

14. august 2019

Kære forsvarsminister Trine Bramsen

Grundejerforeningen Henne Strand retter hermed henvendelse til dig på foranledning af den påtænkte udvidelse af det militære øvelsesareal ved Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn.

Forsvaret ønsker at udvide sit øvelsesterræn ved Oksbøl fra ca. 6.000 ha til ca. 14.000 ha ved at inddrage store arealer, som forvaltes af Miljøministeriet. Der er således tale om en arealudvidelse på ca. 8.000 ha, eller mere end en fordobling af det nuværende øvelsesterræn. Udvidelsen vil i givet fald ske i områder, der rummer noget af Danmarks mest værdifulde natur, hvoraf store arealer er Natura 2000-områder og/eller belagt med fredningsdeklarationer. Her er store sammenhængende hedearealer, egekrat, enebærkrat og væsentlige ynglefremkomster af sjældne og truede fuglearter. Det er netop baggrunden for, at områderne i sin tid blev udpeget som beskyttelsesværdige i henhold til Habitatdirektivet og Fuglebeskyttelsesdirektivet.

Grundejerforeningen Henne Strand repræsenterer samtlige 1354 sommerhusejere ved Henne Strand, og foreningen er forundret over, at så omfattende planer med formodentlig stor indvirkning på natur, lokalsamfund og turisme kan se dagens lys, uden at offentligheden har reageret mere højlydt. Den begrænsede åbenhed om detaljerne i udvidelsesplanerne skyldes naturligt nok, at disse endnu ikke er færdigbehandlet, men vel også, at Århus Konventionen unddrager adgang til miljøoplysninger, jævnfør konventionens artikel 4, stk. 4b om nationalt forsvar.

Samtidig vurderer vi i Grundejerforeningen, at Habitatdirektivet på mange måder er meget restriktivt. Direktivets bestemmelser har næsten ikke indgået i Forsvarets fremlæggelse af udvidelsesplanerne, hvilket kan undre.

I relation til Forsvarets aktuelle planer om udvidelse af øvelsesterrænet ved Oksbøl skal vi særligt gøre opmærksom på direktivets artikel 6, stk. 3, som omhandler planer og projekter. Hvor det ønskede øvelsesareal er habitatområde, har myndigheden ansvaret for at foretage en konsekvensvurdering, jævnfør bl.a. EU Domstolens dom C-461/17, og konsekvensvurderingen skal alene baseres på et videnskabeligt grundlag. Der kan således ikke tages andre hensyn.

Kan projektet på dette grundlag ikke godkendes efter direktivets artikel 6, stk. 3, er der alligevel mulighed for en godkendelse efter artikel 6, stk. 4, hvor samfundsmæssige hensyn tæller, herunder de økonomiske, men det forudsætter, at der ikke findes alternative løsningsmodeller.

Det skal forstås således, at der i denne vurdering om alternative løsningsmuligheder kan indgå økonomiske hensyn, der dog ikke må være udslagsgivende. Direktivets artikel 6 stk. 4 kan kun bruges, hvis der forud er gennemført en konsekvensvurdering i overensstemmelse med artikel 6, stk. 3, jævnfør bl.a. EU Domstolens dom C-399/14.

Reglen i artikel 6, stk. 4 gør altså udtømmende op med proportionalitetsprincippet, og det er der juridisk enighed om i teori og praksis.

Endelig er det væsentligt at nævne, at såfremt et projekt ikke kan vedtages efter artikel 6, stk. 3, og det samtidig berører prioriterede naturtyper, så skal EU Kommissionen høres, hvis forslaget er begrundet i andet end miljøhensyn. EU Kommissionen skal i så fald afgive en udtalelse, før projektet kan tillades efter artikel 6, stk. 4.

Både i habitatområde H72 og i H73 findes der prioriterede naturtyper, og allerede med de foreliggende oplysninger om Forsvarets forventede aktiviteter kan ministeriet forvente, at EU kommissionen skal udtale sig i denne sag.

Forsvaret har i mange år haft ret til at køre i og bruge Miljøministeriets plantagearealer og andre arealer i de områder, der nu ønskes inddraget til øvelsesterræn. Store dele af disse arealer er habitatområder. Grundejerforeningen Henne Strand bestrider ikke denne ret, men hvis der sker en væsentlig forøgelse af en lovlig aktivitet, og denne muligvis kan skade udpegningsgrundlaget, så kan det medføre, at den nye aktivitet anses for et projekt, der udløser konsekvensvurdering efter Habitatdirektivets artikel 6, stk.3. Med EU Domstolens domme C-293/17 og C-294/17 har domstolen fortolket projektbegrebet udvidende.

Med de udmeldinger, der foreligger fra Forsvarets side, må det antagelig forventes, at også de arealer, der er habitatområder, og som forvaltes af Miljøministeriet, og som hidtil har kunnet anvendes lovligt, også vil være omfattet af en konsekvensvurdering i hht. artikel 6, stk. 3.

Med de nuværende sagsbehandlingstider må det påregnes, at der går en rum tid, inden der foreligger en afklaring.

Hvis Forsvarets ønske om udvidelse af øvelsesterræn hen over fondsejet (Filsø Hede) og fredet (Filsø Hede og Lyngbos Hede) jord samt habitatområder forvaltet af Miljøministeriet, så er det vores forventning, at Habitatdirektivets artikel 6, stk. 4 kommer i spil. For at der – som omtalt – kan blive tale om inddragelse af væsentlige samfundsmæssige forhold kræves det, at der ikke findes alternative løsninger. Det er ikke Grundejerforeningen Henne Strand bekendt, at sådanne løsninger er fremlagt i denne sag.

Vi kan som grundejerforening fremkomme med et alternativt forslag i sager/projekter, der vedrører arealer, der er omfattet af Habitatdirektivets bestemmelser. Vi agter derfor at fremsende et alternativt forslag til dele af Forsvarets projekt til den myndighed, der behandler ansøgningen, i dette tilfælde Varde Kommune.

I klitterænet vest for Kærgård Klitplantage og i dele af Kærgård Klitplantage samt i Filsø Hede og i hele habitatområde H72 findes meget værdifuld natur. Det er også her friluftslivet udfolder sig, og med genskabelsen af Filsø er hele denne kystzone af største naturmæssige og turistmæssige betydning.

For at friholde disse områder for militær aktivitet, vil det være nærliggende at fokusere på arealerne øst for Filsø som en transport- og militær aktivitetskorrridor mellem Vrøgum Klitplantage i syd og østsiden af Blåbjerg Klitplantage i nord. Den nærmere udformning af korridoren skal naturligvis tilpasses Forsvarets ønsker. Arealet anvendes i dag hovedsagelig til landbrugsdrift. Arealet kan erhverves ved opkøb i fri handel eller ved ekspropriation.

De væsentligste fordele ved denne alternative løsningsmodel er

- 1) at værdifuld natur med habitatstatus friholdes for militære aktiviteter
- 2) at store turistmæssige og rekreative interesser i kystzonen bevares
- 3) at den foreslåede korridor ikke er pålagt naturmæssige restriktioner
- 4) at fladefærdsel for militærets køretøjer er mulig i korridoren
- 5) at korridoren udgør en næsten direkte forbindelse mellem kaserneområdet i Oksbøl og den østlige del af Blåbjerg Klitplantage
- 6) at der er vandindvindingsinteresser i den nordlige del af korridoren, som måske kan være bedre beskyttet med denne løsningsmodel
- 7) at der med tiden kan opstå en overdrevslignende vegetation på dette store og sammenhængende areal.

Om det foreslåede alternative løsningsforslag er relevant, må bero på en nærmere konkret vurdering. Vi er som grundejerforening ikke i stand til nærmere at udforme korridorens fysiske udstrækning, da vi ikke kender Forsvarets ønsker/krav til denne forbindelseslinje. Vi forventer derfor, at Forsvaret selv foretager en afgrænsning og udformning af korridoren, således at den kan vurderes på lige fod med Forsvarets eget projekt.

Med venlig hilsen
Grundejerforeningen Henne Strand

På bestyrelsens vegne
N. Jørgen Pedersen
formand

Et brev med identisk indhold er dags dato fremsendt til miljøminister Lea Wermelin
Kopi fremsendt til Varde Kommune